

WOORDEN UIT HET OUDE TESTAMENT (2): WIJSHEID

De vrouw zonder naam uit Abel is **een straffe madam, een vrouw met 'ballen'** .

Er zijn **veel verschillende brillen** waarmee je naar dit verhaal kan kijken.

Wij doen het in de reeks oud-testamentische woorden vanuit **het woord WIJSHEID** want er staat dat het gaat over een wijze vrouw met wijze raad !

Hoewel ik toch wat ongemakkelijk was toen Kevin dit verhaal naar voren schoof. Afgehakte hoofden zijn niet meteen wat ik versta onder wijze raad, maar goed.

Het verhaal kort samengevat gaat als volgt:

1. Er is **een verrader Seba** die in opstand kwam tegen koning David en daardoor VERDEELHEID bracht en vlucht binnen de muren van Abel
De francois Vanderstraeten uit Brugge wiens schedel als verrader aan de Smedenpoort werd opgehangen.
2. Er is **Joab, de legerbevelhebber**, die denkt dat de stad omdat die de verrader herbergt ook in opstand is .
Joab dus die om het probleem op te lossen
 - **een wal optrekt**
 - **de stad bestookt**
 - **en een ULTIMATUM stelt**

En daarmee de principes van de wet die je in **Deuteronomium 20,10** vindt aan zijn soldatenlaarzen lapt: als je een stad wil aanvallen, moet je haar eerst een vredesvoorstel doen.

3. Tegenover die aanpak staat **een wijze vrouw** die
 - doorheeft dat het hier om een **misverstand** gaat en de situatie niet wil laten escaleren.
 - **oproept om te luisteren (3x)**
 - naar Joab vraagt opdat ze met hem zou kunnen **praten**
 - in de **wij-vorm** spreekt
 - die haar raad **voorlegt** aan het volk
 - voor ze uiteindelijk **de beslissing** neemt

In 2 samuel 20, 14-22 staan gewoon de basisregels voor conflicthantering én leiderschap:

Tegenover muren optrekken, mekaar bestoken en ultimatus stellen / oproepen om te luisteren, te praten, voorstellen te bespreken maar dan ook een beslissing te nemen ook als is die niet makkelijk of vanzelfsprekend (IK HERHAAL)

Het hebreeuwse woord voor wijsheid is CHOKHMAH.

En zoals jullie weten bestaan **de wortels van een hebreuws woord** uit de medeklinkers in dit geval de CHET de KAV gevolgd door de MEM en de HE.

Jullie kennen de joodse traditie om **de betekenis van woorden te onderzoeken** door die woorden, te splitsen, door letters om te keren, door klinkers te vervangen of zoals vorige keer door de getalwaarde te bekijken. Ik bespaar jullie de details van al dat gevoel en vind het vooral wijs van dat over te laten aan experts, maar het is toch boeiend wat een zekere Parijse rabbijn daarrond schrijft in een boekje dat pas verschenen is in het Nederlands en dat u vermoedelijk al allemaal gelezen hebt.

Als je woord splitst en er wat mee 'foefelt' dan zijn er **een aantal betekenislagen** die zichtbaar worden die een essentie van wijsheid weergeven:

Laten we eens zien of dat klopt met wat we daarnet in het verhaal ontdekten:

1. **De KRACHT van het WAT**

> of de kracht van het vragen stellen

Klopt voor de vrouw uit Abel CHECK

2. **VISHAAK-WATER of WACHTEN-WATER**

> wat doet denken aan het geduld van de visser die aandacht kijkt en luistert en zo toont dat hij behoedzaam om kan gaan met de tijd en het juiste moment afwacht.

Klopt voor de vrouw uit Abel CHECK

3. En als je speelt met de eerste 2 letters dan krijg je **CHEEKH** wat verhemelte betekent, de plek waar je tong tegen wrijft en **CHOOKH** wat eczeem betekent.

M.a.w. het fundament van de wijsheid is wrijving en dat wat jeuk uitlokt (herinner je je nog dat dat ook één van de recepten van de zone van zin was)

De wijze beslissing die in dit verhaal genomen moet worden is **geen simpele beslissing**.

Kan men een leven nemen om een stad te redden?

Dagdagelijks staan **moeders** en vaders, staan dokters voor dergelijke keuzes, maar ook mensen in de politiek en in het bedrijfsleven en in organisaties waar delicate kwesties ter sprake komen...en waar wijsheid en wijs oordelen echt wrijft!

Wil hier bewust ook ondernemers en mensen uit politiek noemen. Niet iedereen is met graaicultuur bezig. Vaak gaan ondernemers failliet omdat ze tot het laatst wachten om hun mensen te ontslaan.

Of verder:

Waarheids-en verzoeningscommissie in Zuid-Afrika, waar mensen hun verhaal konden vertellen en waar geluisterd werd, naar slachtoffers en daders en pas na die gesprekken amnestie en vergiffenis konden worden gegeven. Door te kiezen voor de wijsheid van de groep hebben Mandela en Tutu hebben hier gewoon een burgeroorlog mee vermeden.

Wijsheid is niet de wijsheid van het filosofisch mooie zinnetje op de almanak of de dagelijkse gedachte, het gaat over draaien en keren, wikken en wegen, het gaat over keuzes maken die soms verscheurend zijn, beslissingen nemen en nadien ook durven zeggen dat een beslissing niet altijd de goede is. **De publieke opinie (dat zijn wij dus ook) geeft daar vaak weinig ruimte voor.**

‘Opdat er wijsheid zou zijn en niet louter ideologie of dwaasheid’ en ik citeer Ouaknin die Milan kundera citeert ‘ moet er confrontatie zijn, oppositie. Er moet dialoog zijn waarin iedereen een ander woord, een andere gedachte binnenbrengt.

Je kan nooit zeggen dit is wijs handelen ! Je kan wel zeggen handel wijs van geval tot geval, elke keer moet je luisteren, in gesprek gaan, oordelen, beslissen: de beslissing die **NU** genomen moet worden en je blijven de vraag stellen of dit een wijs oordeel is.

CHOKHMAH (HIKMAH) in arabisch: een wijs oordeel vellen
en een afgeleide is het woord **HAKHAM of HAKHAMA** wat wijze betekent

En die wijze weet dat hij nooit de man of vrouw van de absolute zekerheid of het absolute weten of de absolute waarheid kan zijn en daarom is hij altijd in beweging, bezig met zoeken, overwegen, studeren... Absolute wijsheid bestaat niet, en een wijs iemand is altijd meerzijdig partijdig en beluistert en respecteert de belangen van verschillende partijen

Ik luister – ik praat – ik overleg en ik neem de verantwoordelijkheid voor mijn beslissing

en dat geldt zowel voor de verantwoordelijk die beslissingen neemt als voor diegene die in een democratie zich neerlegt bij de keuze van de meerderheid. Wijsheid is ook kunnen omgaan met onmacht

Graag eindig ik met een citaat uit het boek ‘wijsheid’

**Stralend en onverwelkbaar is de wijsheid
en zij wordt makkelijk ontdekt door wie haar liefhebben
en gevonden door wie haar zoeken.**

**Wie vroeg voor haar opstaat
hoeft zich niet moe te maken,
want hij vindt haar zitten aan zijn deur.**

Wijsheid 6,12-14

Sofie Verscheure
De Lier, 19 februari 2017